

Zákoník říšský

pro

království a země v radě říšské zastoupené.

Částka XXV. — Vydána a rozeslána dne 12. května 1870.

67.

Nařízení, vydané od ministerium práv dne 28. dubna 1870,

ježto se týče zřízení okresního soudu v Starém Hradě v Dalmatsku.

Podlé §. 2. zákona, daného dne 11. června 1868, č. 59 zák. říšsk., zřizuje se v okršlku krajského soudu Splitského a vyšetřovacího soudu Hvarského okresní soud v Starém Hradě, k němuž náležeti budou politické obce Starý Hrad, Gjelsa, Sv. Jiří a Vrbovsko, kteréž se tímto z posavadního okršlku okresního soudu Hvarského vylučují.

Kdy tento soud okresní počne úřadovati, oznámeno bude později.

Tschabusehnigg m. p.

68.

Zákon, daný dne 30. dubna 1870,

jenž se týče organisace veřejné služby zdravotní.

S přivolením obojí sněmovny rady říšské vidí se Mi naříditi takto:

§. 1. Nejvyšší dohled k veškerému zdravotnictví a nejvyšší řízení záležitostí medicínálních přísluší správě státní.

K přímé působnosti správy státní příslušejí práce, které se jí pro jich zvláštní důležitost v příčině obecného způsobu zdraví výslovně k vykonávání vyhrazují.

§. 2. Správě státní přísluší zvláště:

- a) Aby měla v evidenci veškeré osoby zdravotní a dohlížela k nim, co věci lékařských se týče, a aby držela ruku nad zákony o vykonávání praxe těmito osobám příslušející;
- b) přísluší státní správě dozorství vřehni k nemocnicím, k domům pomatených, k porodnicím, domům nalezců a kojných, k ústavům očkovacím, k chorobnicím a podobným ústavům, též k lázním léčivým a dobrým vodám, a rovněž jí přísluší dávatí povolení ke zřizování takových ústavů soukromých;
- c) přísluší jí přihlížeti k tomu, aby se vykonávaly zákony o nakažlivých nemocech, o endemiích, epidemiích a pádu dobytka, o karanténách a kontumáci dobytka, jakž o prodávání jedů a léků;
- d) přísluší jí řídití očkování;

- e) upravovati veškeré lékárnictví a dohlížeti k němu;
- f) nařizovati a předsebráti obdukcce z příčiny policie zdravotní, konečně
- g) přihlížeti k ohledání mrtvých a k tomu, aby se plnily zákony o pochovávání mrtvých, o místech pohřebních, a o vykopávání i převážení těl mrtvých, jakož jí přísluší přihlížeti k mrchovištím a rasovným.

§. 3. Obeím náležejí v příčině policie zdravotní zákony obeeními jim přikázané v samostatné působnosti tyto funkce:

- a) Mají pečovati o to, aby se plnily zákony k policii zdravotní se vztahující, co se týče silnic, cest, míst a niv, míst k veřejnému shromažďování, bytů, kanálů nečistotu odvádějících a trativodů, vod tekoucích a stojatých, též co se týče vody k pití a vody k užítku, věcí potravních (ohledání dobytka a masa atd.) a nádob, konečně co se týče veřejných lázní;
- b) přísluší jim pečovati o to, aby se poskytlo náležitě pomoci onemocenělým a rodičkám a ochrany osobám, které náhle přijdou v nebezpečení života;
- c) náleží jim, míti v evidenci nalezence, hluchoněmé, pomatence a blbce, kteří nejsou v některém veřejném ústavě, a přihlížeti k opatrování těchto osob;
- d) náleží obeím, zřizovati a chovati v dobrém způsobu komory umrlčí a hřbitovy a dohlížeti k nim;
- e) náleží jim, přihlížeti v příčině policie zdravotní k trhům dobytčím a k průhonům, a
- f) zřizovati a v náležitém způsobu chovati mrchoviště.

§. 4. V působnosti přenešené přísluší obeím:

- a) Činiti opatření místní, aby se předešly nemoci nakažlivé a nerozšiřovaly se;
- b) přihlížeti k tomu, aby se zachovávaly nařízení a předpisy o pohřbích, pokud se týkají policie zdravotní;
- c) ohledávati mrtvé;
- d) míti účastenství u všelikých spatřeních očitých a komisích, které úřad politický v okršlku obeením v příčině policie zdravotní předsebere, zvláště přítomnu býti při veřejném očkování, při vykopávání mrtvol a při obdukcích, a činiti spolu opatření, aby se zamezil a udusil pád dobytka;
- e) přísluší jim přihlížeti přímo, co policie zdravotní se týče, k ústavům léčitelkým a porodnicím v obei;
- f) přihlížeti přímo k mrchovištím a rasovným, a
- g) podávati úřadu politickému periodické zprávy zdravotní.

Zákonodárství zůstaveno jest, aby ustanovilo i jiné věci zdravotní, o které mají obce v působnosti přenešené péči míti.

§. 5. Zákonodárství zemskému zůstavuje se, aby ustanovilo, jak má každá obec o sobě nebo společně s jinými obeam učiniti opatření, jichž dle položení a velikosti okršlku obeeního a dle počtu i zaměstnání obyvatelů k vykonávání policie zdravotní potřebí.

§. 6. Vykonávati moc a působnost státní u věcech zdravotních, přísluší úřadům politickým, jenž při tom mají předsejítí, vyslyševše prvé znalce.

K tomu konci zřízení jsou u politických úřadů tito orgánové zdravotní:

- a) v městech, kteráž mají svůj statut obeení, orgánové zdravotní od zastupitelstva obeeního ustanovení;
- b) u okresních hejtmanství císařští lékařové okresní a vedlé potřeby také císařští okresní lékařové zvířecí;
- c) u politických zemských úřadů zemské rady zdravotní, zemští referenti zdravotní a zemští lékařové zvířecí;
- d) u ministerium záležitostí vnitřních nejvyšší rada zdravotní s referentem záležitostí zdravotních.

Jiné osoby zdravotní povolají se u veřejné službě zdravotní dle potřeby a v každém případě zvláště.

§. 7. Císařští lékařové okresní jsou stálí zdravotní orgánové okresních hejtmanství, v kterých jsou zřízení.

Úřední okresy těchto lékařů a sídla jich ustanoví se způsobem nařizovacím po umluvení s výbory zemskými.

Každý císařský lékař okresní postaven jest přímo pod okresním hejtmanem svého sídla úředního, a má také služebnímu vyzvání jiných hejtmanů okresních svého okresu úředního dosti činiti.

§. 8. Na císařského lékaře okresního náleží, aby ve svém okresu úředním konal tyto práce:

- a) Má pod správou hejtmana okresního dohlížeti k činnosti obce, co se týče policie zdravotní, a k osobám zdravotním svého okresu; má přihlížeti k tomu, aby se vykonávaly předpisy proti mastičkářství a nedovolenému provozování praxe lékařské, též předpisy v příčině prodávání jedů a léků; mimo to má přihlížeti k ústavům léčitelským, humanitním a jiným ústavům s strany policie zdravotní pod dohledem postaveným, k lázním a vodám zdravým, k lékárnám veřejným a domácím, konečně k provozování živností v příčině zdraví škodných.
- b) Tu kde okresní hejtmanství samo zdravotní záležitosti spravuje, má císařský lékař okresní společníným býti, má totiž činiti návrhy, jak se mají řídit věci zdravotní v okresu vůbec, zvláště pak času epidemií, a není-li tu lékaře zviřecího, také času epizocií; a nastávalo-li by z prodlení nebezpečnosti, má sám pod svým odpovídáním jednati; když jde o zřízení a propůjčování živností medicínálních a o upravení poměrů k tomu se vztahujících, má taktéž návrhy činiti; kromě toho má vyšetřování v příčině policie zdravotní naň vznešená předsebráti a dobrá zdání o nich podávati; při odvádění k vojsku má ke každému vyzvání orgánů příslušných službou se propůjčiti; má sobě zjednati vědomost jak obecného způsobu zdraví lidí a užitečných domácích zvířat svého okresu, tak i příčin trvale ke způsobu zdraví působících, jmenovitě rozličných předsudků v příčině nemocí a jich léčení škodlivých, a má návrhy činiti, jak by se tu pomohlo; konečně má periodicky předkládati vědeckou hlavní zprávu z jiných zpráv a ze své zkušenosti váženou, o všem tom, co v jeho okresu vidí se býti v příčině policie zdravotní důležitého.

Kde jest zřízen zvláštní císařský okresní lékař zviřecí, má tento lékař vykonávati práce oboru jeho se týkající.

- c) Okresní lékař má periodicky a mimo to, kdy koli toho jest potřebí, ve svém okresu cestý konati.
- d) Císařští lékařové okresní jsou jakožto lékařové okresní též povinni, konati práce lékařů soudních za odměnu zákonem vyměřenou.

§. 9. V sídle každého politického řízení zemského ustanovena bude zdravotní rada zemská a budou systemisována místa zdravotního referenta a zviřecího lékaře zemského. Kromě toho přidají se těm i oněm dle potřeby pomocné osoby lékařské.

§. 10. Zdravotní rada zemská jest orgánem poradným a dobrá zdání dávajícím v příčině zdravotních věcí zemských správci zemskému příslušejícím; ona má býti slyšena, kdy koli jde o věci, ježto se týkají zdravotnictví té země vůbec, aneb o věci, kteréž, třeba by byly povahy zvláštní neb místní, jsou v příčině zdravoty zvláště důležité; též má býti slyšena, když jde o obsazení míst veřejné služby zdravotní v zemi; ona jest povinna, veškerý materiál statistický zkoušeti, každý rok ve zdravotní zprávu zemskou jej pojmouti a k vyzvání k ní učiněnému nebo sama ze sebe návrhy činiti, jak by se věci zdravotní měly zlepšiti a opatření k tomu se vztahující ve skutek uvéstí.

Protokoly zasedací, nejsou-li příčiny veřejné, služební neb soukromé proti tomu, mají se v novinách úředních vyhlásiti.

§. 11. Zdravotní rada zemská postavena jest pod správcem zemským a má skrze svého předsedícího jedině činiti s ním nebo s jeho náměstkem.

Tato rada skládá se ze zdravotního referenta zemského, ze tří až i šesti řádných členů, kteréž jmenuje vláda a kteříž veškeré zdravotnictví zastupují, též ze členů mimořádných, kteří z nařízení nebo se schválením správce zemského v jedné každé případnosti přivezou se k poradám.

Mimo to může výbor zemský vyslati dva řádné členy do zdravotní rady zemské.

Kolik má býti členů řádných a jak mají býti jmenováni, ustanoví se v každém obvodu správním způsobem nařizovacím.

§. 12. Úřadování řádných členů trvá tři léta. Členové vystoupili mohou opět jmenováni býti.

Zdravotní rada zemská zvolí si předsedícího a jeho náměstka ze sebe.

Jak má zdravotní rada zemská práce své vésti, uspořádá se zvláštní instrukcí.

Úřad člena zdravotní rady zemské jest úřad čestný a spravuje se krom zvláštních případností zdarma. Za větší práce však dá se remunerace.

Řádní členové mají právo, pokud jsou v úřadě, jmenovati se „c. k. radní zdravotní“.

§. 13. Zdravotní referent zemský má z uložení správce zemského konati tyto práce:

- a) Má přihlížeti k tomu, aby se plnily zákony a nařízení zdravotní skrze orgány k tomu zřízené, má přihlížeti k veškerým zdravotním osobám v zemi, k těm kterým grémiím a k veřejným orgánům zdravotním zvláště, konečně k ústavům zdravotním, pojímajíc v ně i lázně a zdravé vody;
- b) má konati určité cesty periodické, jichž v jedné každé případnosti potřebí;
- c) má vzdělávati referáty úřadu zemského k zdravotnictví se vztahující a má míti účastenství v komisích těchto prací se týkajících.

§. 14. Zvířecí lékař zemský má z uložení správce zemského konati zvláště tyto práce:

- a) Má přihlížeti k tomu, aby se vykonávaly zákony a nařízení, týkající se policie veterinární;
- b) má konati určité cesty periodické, jichž v jednom každém případě potřebí;
- c) má vzdělávati referáty úřadu zemského policie veterinární se týkající a má míti účastenství v komisích k nim se vztahujících, též má
- d) vésti referát o věcech zvěroléčitelských v zdravotní radě zemské.

§. 15. U ministerium záležitostí vnitřních zřízena bude nejvyšší rada zdravotní a bude systemisováno místo lékaře jakožto referenta věcí zdravotních. Tomuto lékaři přidají se dle potřeby pomocné osoby lékařské.

§. 16. Nejvyšší rada zdravotní jest poradným a dobrá zdání dávajícím orgánem v příčině záležitostí zdravotních království a zemí v radě říšské zastoupených.

Tato nejvyšší rada slyšena bude zvláště u věcech zdravotnictví vůbec se týkajících nebo jinak z příčiny zdravoty zvláště důležitých a jest povinna, veškerý materiál statistický zkoušeti, zprávu roční, která se vůbec vyhlásí, z něho sestaviti a činiti buď k vyzvání odjinud anebo sama ze sebe návrhy, jak by se měly poměry zdravotní zlepšiti. Též má při obsazování míst veřejné služby zdravotní své dobré zdání podávati.

Protokoly zasedací, nejsou-li příčiny veřejné, služební neb soukromé proti tomu, mají se v novinách úředních vyhlásiti.

§. 17. Nejvyšší rada zdravotní postavena jest pod ministrem záležitostí vnitřních a má skrze svého předsedícího jedině činiti s ním nebo s jeho náměstkem.

Tato rada skládá se z referenta záležitostí zdravotních v ministerium záležitostí vnitřních a nejméně ze šesti řádných členů, kteří budou jmenováni od vlády a budou zastupovati veškeré zdravotnictví, též se skládá ze členů mimořádných, kteří z nařízení nebo se schválením ministra budou k poradám jakožto znalci zvláštní v jedné každé případnosti přivzati.

Jak budou řádní členové jmenováni, ustanoví se způsobem nařizovacím.

Ministři zůstávají se, povolati k poradě o té neb oné záležitosti veřejné správy zdravotní také některé jiné znalce.

§. 18. Úřadování řádných členů nejvyšší rady zdravotní trvá tři léta.

Členové vystoupilí mohou opět jmenováni býti.

Nejvyšší rada zdravotní zvolí ze sebe předsedícího a jeho náměstka.

Jak nejvyšší rada zdravotní má práce vésti, uspořádá se instrukcí zvláštní.

Úřad člena nejvyšší rady zdravotní jest úřad čestný a spravuje se krom zvláštních případností zdarma. Však za větší práce dávat se bude odměna.

Řádní členové mají právo, jmenovati se, pokud jsou v úřadě, „c. k. vrchní radní zdravotní“.

§. 19. Referent věcí zdravotních má z uložení ministra záležitostí vnitřních konati tyto práce:

- a) Má vzdělávati referáty ministeriální k zdravotnictví se vztahující;
- b) má přihlížeti k veškerým osobám a ústavům zdravotním a k tomu, aby se plnily zákony a nařízení zdravotní skrze orgány k tomu zřízené;
- c) má čas od času konati cesty dohlédací.

§. 20. Jmenovati referenta věcí zdravotních v ministerium záležitostí vnitřních a zdravotní referenty zemské, zůstaveno jest císaři.

Jmenovati zvířecí lékaře zemské přísluší ministrovi záležitostí vnitřních, jmenovati císařské lékaře okresní a zvířecí lékaře okresní náleží správci zemskému.

Členy řádné, které povolává vláda do zdravotních rad zemských a do nejvyšší rady zdravotní (§§. 11 a 17), jmenovati přísluší ministrovi záležitostí vnitřních.

Kategorie a příjmy služební veškerých osob v zdravotní správě státní zřízených viděti v připojeném přehledu osob a platů a v přídatku k němu.

§. 21. Ministři záležitostí duchovních uloženo jest, aby tento zákon ve skutek uvedl.

V Schönbrunně, dne 30. dubna 1870.

František Josef m. p.

Potocki m. p.

Taaffe m. p.

Přídavek.

Referent věci zdravotních v ministerium záležitostí vnitřních náleží v status rad ministeriálních, zdravotní referentové zemští náleží v status místodržitelských rad třídy II, potahmo vládních rad té země, lékařský sekretář ministeriální náleží v status sekretářů ministeriálních a lékařští koncipisté u řízení zemských náleží v konkrétní status koncipistů těchto řízení.

Kategorii platu zvířecích lékařů zemských ustanoví ministr záležitostí vnitřních, hledě k tomu, jak mnoho práce každý má.

Plat lékařů okresních zvýší se vždy po pěti létech v této službě dokonaných o 100 zl. (přídavek pětiletý) až do sumy 1200 zl.

Správce zemský má moc, císařské lékaře okresní a zvířecí lékaře okresní jinam přeložiti, proti tomu, že se jim dá náklad na přestěhování.

Zdravotní referenti zemští, až na referenty ve Vídni a v Trstě, obdrží na rok 300 příplatku místního, který se jim bude rovněž jako plat v částkách měsíčních vypláceti.

Lékařové a zvířecí lékařové, zřízení u místodržitelství ve Vídni a Trstě, obdrží příbytečné v částkách čtvrtletních.

Na úřední cesty císařských lékařů okresních a zvířecích lékařů okresních, k nimž se však nepočítají cesty, konané z příčiny epidemií a epizocií, vyměří se suma úhrnková.

Co se týče pocestného jiných císařských lékařů a zvířecích lékařů, když jdou na cesty služební a na komise, nechť se takové pocestné zapravuje z pokladu státního, z nějakého veřejného fondu anebo od osob soukromých, též co se týče služebních cest císařských lékařů a zvířecích lékařů okresních v čas epidemií a episocií, konečně co se týče remunerace a pomoci všelikým císařským orgánům zdravotním, spravovati se jest nařízeními, ježto mají platnost u polických úřadův.